

GEBROKE

VRYGESPREEK

DIENSAAR

BEMAGTIGING VAN RINGE

1. INLEIDING

Die primêre doel van meerdere vergaderings (dit wil sê ringe, sinodes en die Algemene Sinode wat almal vergaderinge is wat uit meer as een vergadering bestaan) is om gemeentes in hulle roeping by te staan. Ons staan baie sterk in die gereformeerde tradisie dat die gemeente volledige kerk (ekklesia completa) is, maar bely ook saam met mekaar dat die onderskeie gemeentes alleen nie die volle kerk is nie. Ons staan as gemeentes in verhoudings met mekaar sodat ons saam met mekaar na God en die wêreld rondom ons luister. Binne die NG Kerk kontrakteer ons dat die ring en die sinode die twee liggame is waar gemeentes saam mekaar help sodat ons nie elkeen in ons eie klein hoekie werk nie maar saam met mekaar in die metafoor van 'n liggaam God se koninkryk in ons konteks en wêreld doelgerig en konkreet soek. Elkeen van die twee liggame het plek in die sisteem. Sowel die perspektief van die kleiner kring van die ring as die breëre konteks van die sinode help ons om die diversiteit van gesprekke oor God en die roeping van die kerk voortdurend te beklemtoon.

2. OPDRAG VAN SINODE EN PROSES VAN UITVOERING

*2.1 In Oktober 2008 het die Noordelike Sinode die volgende besluit geneem:

1. Die sinode besluit om tot by die volgende sinodesitting aktief aan die afwenteling van werksaamhede en leierskap na ringe te werk en om ook te werk aan die opbou van 'n sisteem waarvolgens die sinode sterk fokus op die bemagtiging van die ringe.

2. Die sinode gee opdrag aan die SDR om leiding te neem met die volgende proses as riglyn:

2.1 Die nuutverkose SDR evalueer in 'n gefasiliteerde werkwinkel die werksaamhede van die sinode aan hand van die volgende riglyne.

**1. Die ring word deur die sinode erken as die primêre ruimte waarbinne gemeentes binne die presbiteriale kerkregering verantwoordbaar is. Binne die ringsisteem moet die saamdink oor teologiese sake, die profetiese stem in die gemeenskap en toesig oor die versorging en begeleiding van ampsdraers tot sy reg kom.*

**2. Die sinode aanvaar dat die huidige werksaamhede van die sinode en toedeling van bronne uit gemeentes daartoe kon lei dat ringe in teologiese en profetiese werksaamhede nie tot hulle reg kom nie.*

**3. Die belangrikste fokus van die sinode is om 'n sisteem van ringe te koördineer waar met maksimum deelname van gemeentes die kollektiewe gesprek oor konfessionele en teologiese sake sowel as die profetiese roeping in die gemeenskap kan geskied.*

**4. Die sinode aanvaar die roeping om op versoek van ringe of per besluit van 'n sinode die volgende sake te hanteer:*

**4.1 Gesamentlike werksaamhede wat nie slegs tot ringe beperk is nie byvoorbeeld teologiese opleiding, uitreikprojekte wat oor die hele sinodale gebied strek en studente bediening.*

**4.2 Gesprekke met provinsiale owerhede. Gesprekke met die provinsiale owerheid moet deur die betrokke ringe gekoördineer word.*

**4.3 Verantwoordelikhede soos kerkordelik aan die sinode opgedra.*

**4.4 Koördinering van effektiewe sisteem van rings- en Algemene Sinodale werksaamhede.*

**4.5 Die daarstel van ad hoc-werkgroepe om op versoek van ringe spesialiste in die sinode saam te groepeer wat as bronne vir die gesprekke en werksaamhede van die ringe kan funksioneer.*

**4.6 Daarstel van administratiewe steunstelsel vir die funksionering van ringe.*

**5. Die sinode aanvaar dat daar sterk klem geplaas moet word op die soek na samewerking met die breëre liggaam van Christus by projekte en werksaamhede wat in die breëre gemeenskap geloods word.*

2.2 Die evaluering van die SDR moet deur die werkgroep van die sinode wat daarvoor aangewys is met ringe deurgepraat word met spesifieke aandag aan die volgende sake:

**1. Die kapasiteit wat binne die ringe ontwikkel moet word om die werksaamhede van die ringe effektief te laat verloop.*

**2. Die ondersteuning wat vanaf die sinodale struktuur benodig word om die werksaamhede van die ringe effektief te laat verloop.*

**3. Die moontlike herstrukturering van ringe om geografiese en kategoriale behoeftes aan die orde te bring.*

**4. Die werkgroep kan met die goedkeuring van die betrokke ringskommissies ringe saam groepeer vir gesprekvoering en onderhandeling.*

GEBROKE

VRYGESPREEK

DIENSBAAAR

**5. Die ontwikkeling en bemagtiging van leiers om in die koördinerende van die ringsisteem leiding te neem.
 2.3 Die SDR kry afhandelingsbevoegdheid om die onderhandelinge oor werksterreine, herstrukturering van ringe, die skep van kapasiteit en die koördinerende van die sisteem te formaliseer en aan die eersvolgende sinode verslag te lewer.
 2.4 As deel van hierdie ondersoek moet daar ook gefokus word op die grootte van ringe en die gevolglike moontlike hersamestelling van ringe.*

*2.2 In die tydperk na die vorige sinode is daar aandag aan die opdrag gegee. Die hoofmomente van die proses het so gelyk:

1. 'n Gefasiliteerde werkwinkel met SDR en verteenwoordigers van ringskommissies op 11 Junie 2009.
2. Die bespreking van uitkomst van die 2009 werkwinkel by die SDR van 26 Februarie 2010 waar die implikasies van die kerkordelike ooreenkoms soos vervat in artikel 31 en 35 uitgelê is.
3. Besoeke by streekbyeenkomste waar die dokument van die SDR besprek is en die moontlikheid van ringeforums getoets is.
4. Geleenthede in 2010 vir ringe om in forums te vergader en die sinvolheid van sulke byeenkomste te toets.
5. In 2011 het die SDR die proses en vordering geëvalueer en het verskillende groepe wat oor die saak werk se werksaamhede in hersaamgestelde kommissie gekoördineer.
6. Die hersaamgestelde kommissie het in 2012 die insette vanaf die SDO, DKB en die ringegesprek in ag geneem met opstel van verslag aan sinode.

*2.3 In die Noordelike Sinode is daar vanaf die herstruktureringproses in 2001 baie saamgepraat oor die bevoegdhede en roeping van ringe en die sinodale strukture. Die doel hiermee was nie maar net om meer effektiewe strukture te ontwikkel nie, maar om die manier waarop ons in ons verband funksioneer te laat aanpas by die veranderende wêreld rondom ons. Al het die besprekings dikwels oorvleuel, word in hierdie verslag net op die primêre opdrag, naamlik die bemagtiging van ringe gefokus. 'n Verslag met aanbevelings oor die funksionering van sinodale strukture dien afsonderlik voor die sinode (SDR-verslag Bylae 3).

3. KERKORDELIKE BEVOEGDHEDE EN ROEPING BINNE VERBAND

*3.1 Bevoegdhede en roeping van ringe en sinodale strukture

*1. As eerste stap om die opdrag om ringe te bemagtig en werksaamhede af te wentel aan ringe moes ons seker maak of ons kerkordelike beskrywing van die verantwoordelikhede binne die verband dit vir ons moontlik maak. Die SDR het op 11 Junie 2009 'n werkwinkel gehou waar die saak aan die orde gekom het. Daar is aan ringe en ringskommissies geleentheid gegee om die resultate van die werkwinkel te besprek en bydraes te lewer.

*2. In hierdie gesprekke het ons agtergekom dat ons probleem om ringe te laat funksioneer nie voor die deur van die kerkorde gelê kan word nie. Die kerkorde is baie duidelik oor die werk van die ringe en sinode, maar dit het in praktyk deur jare gebeur dat ons nie die kerkordelike ooreenkoms altyd voluit nagekom het nie. Ons hoef geen veranderinge aan die kerkorde te doen om die opdrag van die sinode om ringe te bemagtig en werksaamhede na ringe af te wentel uit te voer nie!

Artikel 18:

Daar is vier kerkvergaderinge: Kerkraad, Ring, Sinode en Algemene Sinode.

Artikel 19

Die opsig oor, die regering van en die tug in die Kerk word aan hierdie vergaderinge toevertrou.

Artikel 20

20.1 Hierdie vergadering het, elkeen na sy eie aard, 'n kerklike gesag deur Christus aan hulle verleen.

20.2 Die gesag van die ring oor die kerkraad is dieselfde as dié van die sinode oor die ringe en van die Algemene Sinode oor die sinode.

Artikel 21

Die kerkvergadering behandel sake vanuit kerklike perspektief, in die lig van die Woord van God en op kerklike wyse.

Artikel 22

22.1 In meerdere vergadering word alleen die sake behandel wat daar tuis behoort of daarheen verwys is deur mindere vergadering en wat nie in mindere vergadering afgehandel kon word nie.

22.2 'n Meerdere vergadering kan optree indien 'n kerkraad of ring nie meer bestaan nie of nie kan konstitueer nie.

Artikel 31

Tot die werksaamhede van die ring behoort:

31.1 kerkvisitasie;

GEBROKE

VRYGESPREEK

DIENSAAR

31.2 die opsig oor die gemeentes, om toe te sien dat kerkrade en gemeentes hulle roeping nakom;
 31.3 advies en hulp aan kerkrade;
 31.4 die stigting van nuwe gemeentes of ontbinding van gemeentes op versoek van kerkrade en die reëling van gemeentelike grense;
 31.5 die behandeling van sake wat óf in eerste instansie óf in beroep voor die ringsvergadering gebring word;
 31.6 die behartiging van die gemeenskaplike roeping en gesamentlike werksaamhede van die gemeentes binne die ring soos telkens deur die ring bepaal;
 31.7 die opsig en tug oor alle ouderlinge, diakens en predikante, wat emeriti en proponente insluit, sonder om die opsig van die kerkraad oor sy ampsdraers uit te sluit (sien Art. 62.2).

Artikel 35

Tot die taak en bevoegdhede van die sinode behoort:

35.1 die opstel en wysiging van bepalinge en reglemente vir die werksaamhede aan hom toevertrou, mits dit nie met die Kerkorde in stryd is nie;
 35.2 die behartiging van die gemeenskaplike roeping en gesamentlike werksaamhede van die gemeentes in sy gebied, met inagneming van Artikel 22 en daarom ook Artikel 26, 31 en 43 van die Kerkorde. Die aard en omvang van hierdie sake word deur die sinode self bepaal;
 35.3 die opleiding van evangeliedienaars soos deur Artikel 5 bepaal;
 35.4 die opbou van die nodige fondse met die oog op eie werksaamhede en die finansiering van die Algemene Sinode volgens 'n aanvaarde formule;
 35.5 die behandeling van alle sake wat in eerste instansie of by wyse van appèl voor hom gebring word;
 35.6 die aanwysing van afgevaardigdes na die Algemene Sinode.

AANBEVELING:

Die Sinode

1. handhaaf die kontraktuele verdeling van werksaamhede in die verband soos in artikels 22, 31 en 35 van die Kerkorde beskryf word;
2. gaan voort om binne die vorige besluite van die Sinode
 - 2.1 ringe te ontwikkel en bemagtig in belang van die bediening in gemeentes;
 - 2.2 om waar nodig en moontlik sinodale werksaamhede na ringe af te wentel.

4. DIE ALGEMENE SINODE

*4.1 Die ring en Sinode bestaan in noue verband met die Algemene Sinode. In Oktober 2011 het die AS belangrike besluite geneem om ook hulle werksaamhede te beperk en strenger by hulle opdrag soos in die verband verwoord te bly. Die nuwe bewoording van artikel 43 wat die werksaamhede van die AS beskryf is:

Artikel 43

43.1 Tot die taak van die Algemene Sinode hoort:

43.1.1 dit wat uitdrukking gee aan ons gemeenskaplike identiteit in terme van Woord, belydenis, kerkorde, roeping en beleid;
 43.1.2 dit wat ons nasionale en internasionale ekumeniese verhoudinge raak;
 43.1.3 dit wat die kerk se publieke getuieis op nasionale en internasionale gebied raak [1];
 43.1.4 die viering van ons onderlinge verbondenheid;
 43.1.5 die aanwysing van die Bybelvertaling(s) wat amptelik gebruik moet word;
 43.1.6 die vasstelling van die Belydenisskrifte ooreenkomstig Artikel 44, die Kerkorde, die liturgiese formuliere en gebruike, die liederbundels(s) en die liturgiese grondlyne vir eredienste;
 43.1.7 die vasstelling van die formele vereistes vir die opleiding van die bedienaars van die Woord;
 43.1.8 die administrasie van vaste eiendom en fondse van die Algemene Sinode;
 43.1.9 die beheer oor algemene kerklike media;
 43.1.10 die hantering van appèlsake wat voor hom gebring word.

*4.2 Dit is belangrik om raak te sien dat in die NG Kerk die prosesse van saamdink oor roeping en beleid deur die Algemene Sinode gekoördineer word. In die verlede is insette meestal deur die sinodes na die Algemene Sinode gelewer. Sodanige insette sal altyd belangrik bly – maar prosesse moet ontwikkel waar die insette nader aan die gemeentes plaasvind. Dit is veral belangrik omdat by die laaste vergadering van die Algemene Sinode daar besluit is om die afvaardiging ter wille van kostebesparing en makliker funksionering drasties te verklein. In die beredenering oor die verkleinde afvaardiging was dit duidelik dat daar binne die verband makliker en vinniger insette oor AS werksaamhede gelewer moet word. Dit is maklik om te kla dat die AS ver van lidmate af funksioneer en besluite neem wat vir gemeentes spanning op grondvlak veroorsaak. 'n Effektiewe funksionering van die ringe en sinode sal baie help dat die AS nie hulle besluite in isolasie van gemeentes neem nie.

GEBROKE

VRYGESPREEK

DIENSAAR

*4.3 Die verkleinde afvaardiging vra waarskynlik dat daar anders oor die samestelling van die afvaardiging en die aanwys van die afgevaardigdes na die Algemene Sinode gedink word. 'n Aanbeveling hieroor is in die verslag oor die funksionering van sinodale strukture, punt 8.

5. DIE VRAAG OOR DIE HERINDELING VAN RINGE!

*5.1 In die besluit oor die funksionering van ringe by die 2008-sinode van die Noordelike Sinode is daar die volgende bewoording goedgekeur: *2.4 As deel van hierdie ondersoek moet daar ook gefokus word op die grootte van ringe en die gevolglike moontlike hersamestelling van ringe.*

*5.2 Die gesprek oor die moontlike hersamestelling van ringe is reeds 'n geruime tyd in die sisteem aan die gang. In die oorweging van die opdrag aan ringe soos hierbo ooreenkomstig artikel 31 hanteer is, kom 'n mens telkens onder die indruk dat beide 'n groter of 'n kleiner ring voordele en nadele in verskillende omstandighede inhou. Vir veral die visitasie-opdrag en die advies en hulp aan kerkrade kan in 'n kleiner sisteem goed funksioneer, terwyl 'n gespreksatmosfeer oor teologiese sake, die saamdink oor die roeping van gemeentes en die hantering van tug in groter sisteme meer tot hulle reg kan kom. Die opdrag aan die sinodale struktuur om leiding en koördinerende in die sisteem te verrig kan ook waarskynlik baie meer effektief geskied as daar minder ringe is waar byvoorbeeld die diensrade of spesialisgroepe met gemeentes in gesprek kan tree oor hulle opdrag. In die breë kerklike sisteem is die nut van streeksbyeenkomste reeds in die praktyk bewys.

*5.3 In die proses om oor die herindelings van ringe die water te toets is in 2011 probeer om ringe in ringforums bymekaar te kry. Die oefening het aangetoon dat die herindelings van ringe nie 'n maklike saak is nie! Alhoewel daar by baie begrip was dat die idee oor groter funksionering van ringe positief is, was die algemene gevoel dat dit 'n te groot sprong is om die huidige ringe te vervang met 'n nuwe groepering van vyf groter ringe. Die sinvolheid van 'n groter groepering as daar oor teologiese sake saamgepraat word en gesamentlike projekte aangepak word, is egter ook sterk deur van die groepe uitgelig.

*5.4 As daar vorentoe 'n samesmelting van sekere ringe in groter ringe kan plaasvind sal dit 'n natuurlike proses moet wees wat saamval met die ontwikkeling van 'n sisteem waar ringe beter funksioneer. Vir die huidige word daar dus volstaan met die huidige indeling van die ringe. Ringe is natuurlik welkom om samewerking met ander ringe te soek. Indien samewerking tot eenwording sou oorgaan, word dit deur die SDR geformaliseer.

AANBEVELING:

Die sinode besluit

1. om te volstaan met die huidige indeling van ringe.

2. dat, in gevalle waar ringe wat in belang van die uitvoering van Art 31 gesamentlik wil funksioneer, hulle kan saamsmelt en as 'n nuwe ring konstitueer met die goedkeuring van die SDR.

6. 'n VOORTGAANDE PROSES

*6.1 Ons is in 'n nuwe hoofstuk van kerkwees waar ons opnuut erns maak met die waarheid dat kerkwees in gemeentes plaasvind en dat die verband ondersteunend tot die gemeentebediening moet wees. Hierdie is egter 'n geduldige proses waar ons saam met mekaar groei sonder om die geskiedenis van ons werk te minag. Dit is belangrik om dit te vier dat die SDR en spesifiek die moderamen in die afgelope tyd sterk leiding gegee het om ringe te bemagtig en werk af te wentel maar ook erns te maak dat dit nie so vinnig gebeur dat belangrike werk skade ly nie.

*6.2 Daar is baie moeite gedoen om die verskillende groepe in die sinode wat oor die implikasies van die bemagtiging van ringe en die afwenteling van werk gemoeid was, te koördineer. Die diensrade, en by name die SDO, het in ons sisteem aan die DKB en SDR leiding gegee oor strukturerende en prosesse. Na gesprekke tussen die ringe werkgroep, die DKB en die SDO is almal baie positief daaroor dat die sinode in sy funksionering in die volgende paar jaar moeite moet doen om te vorder op hierdie pad van die bemagtiging van ringe.

*6.3 In die verslag oor die funksionering van sinodale strukture, punt 7, word 'n aanbeveling gemaak oor gewysigde funksies van die SDR waar pertinent voorgestel word dat sinodale funksies in oorleg met die ringe bepaal moet word. Die bemagtiging van ringe, en die versigtigheid dat 'n sinode nie werk na hom aantrek tensy dit glad nie deur 'n ring of gemeente gedoen kan word nie, kan in ons presbiteriale stelsel nooit genoeg beklemtoon word nie.